

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 февруари 2009 година*

По дело C-552/07

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Conseil d'État (Франция) с акт от 21 ноември 2007 г., постъпил в Съда на 11 декември 2007 г., в рамките на производство по дело

Commune de Sausheim

срещу

Pierre Azelvandre,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н К. Lenaerts, председател на състав, г-н Т. von Danwitz, г-жа R. Silva de Lapuerta (докладчик), г-н Е. Juhász и г-н J. Malenovský, съдии,

* Език на производството: френски.

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,
секретар: г-жа R. Şereş, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 октомври 2008 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за commune de Sausheim, от адв. D. Le Prado, avocat,

— за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа A.-L. During, в качеството на представители,

— за гръцкото правителство, от г-жа S. Papaioannou и г-жа V. Karra, както и от г-н I. Chalkias, в качеството на представители,

— за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels и г-жа M. de Mol, както и от г-н M. de Grave, в качеството на представители,

- за полското правителство, от г-н М. Dowgielewicz и г-н В. Majczyna, в качеството на представители,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н С. Zadra и г-н J.-B. Laignelot, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 22 декември 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалният въпрос, така както е формулиран от запитващата юрисдикция, се отнася до тълкуването на член 19 от Директива 90/220/ЕИО на Съвета от 23 април 1990 година относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда (ОВ L 117, стр. 15).

- 2 Делото по главното производство има за предмет оспорване на административно решение, прието през 2004 г. По силата на член 34, параграф 1, първа алинея от Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 година относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 7, стр. 75) държавите членки е трябвало да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с нея преди 17 октомври 2002 г. По силата на член 36, параграф 1 от

Директива 2001/18, Директива 90/220 е отменена, считано от същата дата. При тези условия преюдициалното запитване трябва да се разгледа в светлината на разпоредбите на Директива 2001/18.

- 3 Посоченото запитване е отправено в рамките на спор между commune de Sausheim и г-н Azelvandre по повод отказа последният да бъде уведомен за кореспонденцията на областната управа и за формулярите за засаждане, свързани с опитите за съзнателно освобождаване на генетично модифицирани организми (наричани по-нататък „ГМО“).

Общностна правна уредба

- 4 Член 1 от Директива 2001/18 гласи:

„В съответствие с принципа за предпазливост целта на настоящата директива е да сближи законите, подзаконовите актове и административните разпоредби на държавите членки и да защити човешкото здраве и околната среда, когато:

— се осъществява съзнателно освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда за всяка друга цел освен пускане на пазара в рамките на Общността,

— се пускат на пазара генетично модифицирани организми като продукт или като съставка на продукт в рамките на Общността.“

- 5 Съгласно член 2, точка 3 от посочената директива „съзнателно освобождаване“ означава всяко съзнателно въвеждане в околната среда на ГМО или комбинация от ГМО, за които не се използват специфични мерки за ограничаване на контакта им с населението и с околната среда и за осигуряване по отношение на тях на високо ниво на безопасност.
- 6 Член 4, параграфи 1 и 2 от същата директива определят общите задължения на държавите членки в тази област както следва:

„1. В съответствие с принципа за предпазливост държавите членки гарантират, че са взети всички подходящи мерки за предотвратяване на неблагоприятните последици върху човешкото здраве и околната среда, които могат да възникнат от съзнателното освобождаване на ГМО в околната среда или пускането им на пазара. ГМО могат да бъдат съзнателно освобождавани в околната среда и пускани на пазара единствено съгласно част Б или част В съответно.

2. Преди представяне на нотификация в съответствие с част Б или част В всяко лице извършва оценка на риска за околната среда. Информацията, необходима за извършването на оценката на риска за околната среда, е посочена в приложение III. [...]“

7 Що се отнася до „стандартна[та] разрешителна процедура“, в член 6, параграф 1 и параграф 2, буква а) от Директива 2001/18 е предвидено:

„1. Без да се засяга член 5, преди предприемане на съзнателно освобождаване на ГМО или на комбинация от ГМО всяко лице трябва да предостави нотификация на компетентния орган на държавата членка, на чиято територия ще се извърши освобождаването.

2. Нотификацията, упомената в параграф 1, включва:

а) техническо досие, предоставящо информацията, посочена в приложение III, необходима за извършването на оценката на риска за околната среда от съзнателното освобождаване на ГМО или на комбинация от ГМО [...]“

8 Член 9 от посочената директива гласи:

„1. Без да се засягат разпоредбите на членове 7 и 25, държавите членки се консултират с обществеността, а когато е подходящо — с отделни групи, относно предлаганото съзнателно освобождаване. За да осъществяват тези действия,

Държавите членки определят условията за провеждането на тези консултации, включително разумен срок, с цел да предоставят на обществеността или групите възможността да изразят становище.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 25:

— държавите членки правят достъпна за обществеността информацията за всички освобождавания на ГМО по част Б, извършени на тяхна територия;

[...]"

9. Що се отнася до „процедура[та] на нотификация“, член 13, параграф 2, буква а) от същата директива гласи:

„Нотификацията съдържа:

а) информацията, изискваща се по силата на приложения III и IV. Тази информация отчита разнообразието от места на използване на ГМО като продукт или като съставка на продукт и включва информация за данните и резултатите, получени от освобождавания, проведени с цел изследване и развитие, по отношение на въздействието на освобождаването върху човешкото здраве и околната среда.“

10 Член 25 от посочената директива гласи:

„1. Комисията и компетентните органи няма да разкриват на трети страни поверителна информация, която е нотифицирана или разменена по силата на настоящата директива, и защитават правата на интелектуална собственост, свързани с получените данни.

2. Нотифициращото лице може да посочи информацията в представената нотификация по силата на настоящата директива, чието разкриване може да увреди неговото конкурентно положение и съответно която следва да бъде разглеждана като поверителна. В такива случаи трябва да се даде проверима обосновка.

3. След консултация с нотифициращото лице компетентният орган решава коя информация ще се съхранява като поверителна и информира нотифициращото лице за своите решения.

4. Следната информация, предоставена съгласно членове 6, 7, 8, 13, 17, 20 или 23, не може да се разглежда като поверителна в никакъв случай:

— общо описание на един или няколко ГМО, име и адрес на нотифициращото лице, цел на освобождаването, място на освобождаването и планирани употреби,

— [...]

— оценка на екологичния риск.“

- 11 В член 31 от същата директива, който се отнася до обмена на информация и докладването, и по-конкретно в параграф 3 от него, е предвидено:

„Без да се засяга параграф 2 и буква А, точка 7 от приложение IV:

- а) държавите членки създават публични регистри, в които се вписва мястото на освобождаване на ГМО съгласно част Б;
- б) държавите членки създават и регистри за вписване на мястото на ГМО, отглеждани съгласно част В, *inter alia*, за да може възможните последици върху околната среда да бъдат наблюдавани [...]. Без да се засягат [...] въпросните места:

— се нотифицират на компетентните органи,

— се известяват на обществеността

по начина, считан за целесъобразен от компетентните органи и в съответствие с националните разпоредби.“

12 Приложение III към Директива 2001/18 съдържа уточнение на информацията, която се изисква за нотификациите, посочени в част Б и част В от тази директива, а именно в членове 5—24 от нея.

13 В член 3, параграф 2 от Директива 90/313/ЕИО на Съвета от 7 юни 1990 година за свободния достъп до информация за околната среда (ОВ L 158, стр. 56) е предвидено:

„Държавите членки могат да предвидят отказ на искане за предоставяне на информация, когато то засяга:

— поверителността на дейностите на публичните власти, международните отношения или националната отбрана,

— обществената сигурност,

[...]

— търговската и индустриална тайна, включително интелектуалната собственост,

[...]

— материал, разкриването на който увеличава вероятността да бъде засегната околната среда, за която се отнася.

[...]“ [неофициален превод]

¹⁴ Съгласно член 10, първа алинея от Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, стр. 26; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 9, стр. 200) тази директива е трябвало да бъде приложена преди 14 февруари 2005 г., като в член 4, параграф 2, първа алинея, букви б), д) и з) е предвидено, че държавите членки могат да предвидят отказ на искане за предоставяне на информация за околната среда, ако разкриването на информацията би могло да се отрази неблагоприятно съответно върху обществената сигурност или националната отбрана, правата върху интелектуалната собственост, както и опазването на околната среда, за която тази информация се отнася.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 15 С писмо от 21 април 2004 г. г-н Azelvandre иска от кмета на община Sausheim във връзка с всяко осъществено на територията ѝ освобождаване на ГМО да го уведомява за обявлението, за формуляра за засаждане, който позволява да се определи мястото на засадения парцел, както и за кореспонденцията на областната управа, съпровождаща тези документи. Той иска също и информационните формуляри за всяко ново освобождаване, което би се осъществило през 2004 г.
- 16 Поради липса на отговор на молбата му, с писмо от 1 юни 2004 г. г-н Azelvandre сезира Комисията за достъп до административни документи (КДАД) с молба да бъде уведомен за посочените в неговото писмо от 21 април 2004 г. документи. На 24 юни 2004 г. тази комисия приема положително становище относно съобщаването на обявлението и на първата страница от съпровождащата кореспонденция на областната управа. В замяна на това тази комисия се произнася против съобщаването на формуляра за засаждане на парцелите и на картата на мястото на освобождаванията с довода, че подобно съобщаване щяло да накърни тайната на личния живот и сигурността на въпросните фермери. Освен това посочената комисия обявява за недопустимо искането за съобщаване на информационните формуляри относно всяко ново освобождаване.
- 17 Вследствие посоченото становище, на 24 май и на 4 август 2004 г. кметът на Sausheim съобщава на г-н Azelvandre обявленията относно пет освобождавания на ГМО, осъществени на територията на тази община, както и съпровождащата кореспонденция на областната управа във връзка с две от обявленията.
- 18 На 16 септември 2004 г. г-н Azelvandre сезира Tribunal administratif de Strasbourg [Административен съд, Страсбург] с жалба, която от една страна цели отмяна на мълчаливия отказ, с който кметът на Sausheim е отхвърлил молбата му за съобщаване на кореспонденцията на областната управа и на формулярите за

засаждане относно всяко освобождаване на ГМО, осъществено на територията на тази община, и от друга страна, да бъде разпоредено на кмета да му съобщи тези документи.

- 19 С решение от 10 март 2005 г., от една страна, Tribunal administratif de Strasbourg отменя мълчаливия отказ на кмета на Sausheim, с който той отказва да съобщи на г-н Azelvandre кореспонденцията на областната управа, свързана с други опити за освобождаване на ГМО и формулярите за засаждане относно пет опита, с изключение на поименните данни, и от друга страна, разпорежда на кмета на посочената община да съобщи гореспоменатите документи на г-н Azelvandre.
- 20 На 30 май 2005 г. община Sausheim сезира Conseil d'État с жалба срещу посоченото съдебно решение с цел отмяната му.
- 21 Conseil d'État има съмнения във връзка с тълкуването на задълженията за уведомяване на обществеността в областта на съзнателното освобождаване на ГМО, както следват по-специално от член 19 от Директива 90/220.
- 22 При тези условия Conseil d'État решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) „Мястото, където освобождаването на генетично модифицираните организми ще се осъществи“, което не може, съгласно член 19 от Директива [...]

90/220 [...] да остане поверително, трябва ли да се разбира като кадастралния парцел или като по-широка географска територия, отговаряща или на общината, на територията на която съзнателното освобождаване се осъществява, или на още по-широка територия (кантон, департамент)?

- 2) В случай че мястото трябва да се разбира като означаващо кадастралния парцел, може ли резерва, основана на опазване на обществения ред или на други защитени от закона тайни, да бъде противопоставена на съобщаването на кадастралните данни за мястото на освобождаването, въз основа на член [95 ЕО] или на Директива 2003/4 [...], или на общ принцип на общностното право?“

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

Становища, представени пред Съда

- ²³ Община Sausheim счита, че „място[то] на освобождаването“ по смисъла на член 25, параграф 4, първо тире от Директива 2001/18 трябва да се разбира като територията на общината, на която се осъществяват опитите.

- 24 Френското правителство счита, че мястото на освобождаването може да се отнася до по-широка географска територия от кадастралния парцел, като подобна територия може да бъде община или кантон.
- 25 Според гръцкото правителство мястото на освобождаването трябвало да бъде определено като парцел, отбелязан в кадастъра и определен като такъв, или при липса на кадастър — парцел, който е определен и мястото му е точно определено в националната система за идентификация на парцелите, благодарение на системата за географска информация.
- 26 Нидерландското правителство поддържа, че понятието за място на освобождаването трябва да се разбира като кадастралния парцел само в определени случаи. За да се определи съдържанието на това понятие, административните и съдебни органи на държавите членки разполагали с определено право на преценка.
- 27 Полското правителство посочва, че под място на освобождаването трябва да се разбира не кадастралният парцел, а по-голяма географска територия, определена по такъв начин, че да гарантира адекватен достъп на обществеността до информация относно дейностите по освобождаване на ГМО в околната среда, като същевременно се защитават икономическите интереси на операторите, осъществяващи тези дейности.
- 28 Комисията на Европейските общности отбелязва, че мястото на освобождаването трябва да бъде определено в зависимост от данните, предоставени на националните органи от лицето, което прави нотификацията за всеки отделен случай съобразно предвидените процедури в части Б и В от Директива 2001/18.

Отговор на Съда

- 29 За да се отговори на този въпрос, в самото начало следва да се отбележи, че член 25, параграф 4 от Директива 2001/18, който предвижда, че определена информация относно съзнателните освобождавания на ГМО в околната среда не може да остане поверителна, е част от сбор правила във връзка с различните процедури, приложими към тези освобождавания. Тези правила са продиктувани от целите на посочената директива, които изрично са посочени в съображения 5, 6, 8 и 10 от нея, а именно: опазването на човешкото здраве, принципите на предприемане на превантивни действия и на предпазливост, както и прозрачността на мерките, свързани с подготовката и прилагането на посочените освобождавания.
- 30 Що се отнася до последната от споменатите цели, следва да се подчертае, че установеният от посочената директива режим на прозрачност е отразен по-специално в член 9, както и в член 25, параграф 4 и в член 31, параграф 3 от нея. Всъщност с тези разпоредби общностният законодател е искал да установи не само механизми за консултации с обществеността, а когато е подходящо — с отделни групи относно предлаганото съзнателно освобождаване на ГМО, но и правото на достъп на обществеността до информация относно подобна дейност, както и въвеждане на публични регистри, в които трябва да се съдържа мястото на всяко освобождаване на ГМО.
- 31 Както изтъква генералният адвокат в точки 45 и 48 от заключението си, от разглежданите разпоредби следва, че посочените в тях права се отнасят конкретно до информацията, която трябва да бъде предоставена в рамките на процедурата на нотификация, която от своя страна следва да бъде осъществена за всяко съзнателно освобождаване на ГМО за каквато и да е друга цел, освен пускането им на пазара, съгласно членове 5—8 от Директива 2001/18.

- 32 От така установената връзка между процедурата на нотификация и достъпа до данни относно предлаганата дейност по съзнателно освобождаване на ГМО следва, че освен ако в посочената директива не е предвидено друго, заинтересованата общественост може да поиска съобщаване на всяка информация, предоставена от нотифициращото лице в рамките на процеса на разрешаване, свързан с подобно освобождаване.
- 33 Що се отнася до естеството на тези данни, в член 6, параграфи 1 и 2 от Директива 2001/18 е предвидено, че всяко лице, което иска да осъществи съзнателно освобождаване на ГМО, е длъжно да предостави на компетентния орган на държавата членка, на чиято територия ще се извърши освобождаването, нотификация, която трябва да включва техническо досие, съдържащо информацията, изисквана съгласно приложение III към тази директива. Освен това съобразно член 13, параграф 2, буква а) от същата директива посочената информация трябва да отчита разнообразието от места на използване на ГМО.
- 34 Предвид всички тези елементи държавите членки са длъжни да гарантират съгласно член 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2001/18, че са взети всички подходящи мерки за предотвратяване на неблагоприятните последици върху човешкото здраве и околната среда, които могат да възникнат от съзнателното освобождаване на ГМО, както и да осъществят подходяща оценка на произтичащата от подобна дейност евентуален екологичен риск.
- 35 Що се отнася до степента на подробност на данните, които трябва да бъдат представени, следва да се изтъкне, че тя се променя в зависимост от характеристиките на предлаганото съзнателно освобождаване на ГМО, както е посочено в приложение III към Директива 2001/18. В тази връзка приложение III Б към тази директива, което се отнася до проектите за освобождаване на генетично модифицирани висши растения, съдържа подробни разпоредби относно информацията, която трябва да бъде предоставена от нотифициращото лице.

- 36 Сред данните, които трябва да бъдат упоменати в техническите досиета, съпровождащи нотификациите съобразно предписанията на приложение III Б, Д към посочената директива, са по-специално местоположението и размерът на местата на освобождаване, както и описанието на екосистемата на местата на освобождаване, включително климат, флора и фауна, а също и близост до официално обявени биотопи или защитени територии, които могат да бъдат повлияни.
- 37 Що се отнася до освобождаването на други генетично модифицирани организми освен висшите растения, в приложение III А, част III, Б сред данните, които трябва да бъдат упоменати в съпровождащите нотификациите технически досиета, са посочени също географското местоположение и картовите данни на мястото/местата на освобождаване, както и описанието на целевите и нецелевите екосистеми, които е възможно да бъдат засегнати.
- 38 Така елементите, свързани с географското местоположение на съзнателното освобождаване на ГМО, които трябва да бъдат включени в нотификацията за него, отговарят на изискванията за определяне на конкретните последици за околната среда от подобно действие. Поради това сведенията относно мястото на подобно освобождаване трябва да бъдат определени по отношение на характеристиките на всяка дейност и на нейните възможни последици за околната среда, както следва от предходните две точки на настоящото решение.
- 39 Поради това на първия въпрос следва да се отговори, че „място[то] на освобождаването“ по смисъла на член 25, параграф 4, първо тире от Директива 2001/18 се определя от всяка информация за мястото на посоченото освобождаване, предоставена от нотифициращото лице на компетентните органи на държавата членка, на територията на която трябва да се осъществи това освобождаване в рамките на процедурите, посочени в членове 6, 7, 8, 13, 17, 20 или 23 от същата директива.

По втория въпрос

Становища, представени пред Съда

- 40 Община Sausheim счита, че член 95 ЕО и Директива 2003/4/ЕО допускат националните органи да вземат решение информацията относно мястото на опитите във връзка със съзнателно освобождаване на ГМО да може да остане поверителна по съображения, свързани с опазване на обществения ред и обществената сигурност.
- 41 Според френското правителство, ако Съдът приеме, че мястото на освобождаването се отнася за кадастралния парцел, член 4, параграф 2 от Директива 2003/4 трябва да се тълкува в смисъл, че позволява за всеки отделен случай компетентните органи да разгледат дали интересите, свързани по-специално със защитата на обществената сигурност, не допускат разкриването на информация за посоченото място, независимо от интересите на нотифициращото лице.
- 42 Според гръцкото правителство, ако „място на освобождаването“ се отнася за кадастрален парцел, то резерва, основана на опазване на обществения ред или на други защитени от закона тайни, можела да бъде противопоставена на съобщаването на кадастралните данни за мястото на освобождаването само по изключение, и то при условие че не е формулирана общо, а напротив — е мотивирана в достатъчна степен.
- 43 Полското правителство поддържа, че ако понятието за място на освобождаването се отнася за кадастралния парцел, то резервата, с която се цели опазване на

обществения ред, по принцип може да бъде противопоставена на съобщаването на кадастралните данни въз основа на Директива 2003/4 и на член 95 ЕО.

- 44 Комисията твърди, че общностното право не предвижда никаква резерва, свързана с обществения ред или от друго естество, която да може да бъде противопоставена на посоченото в член 25, параграф 4, първо тире от Директива 2001/18 правило.

Отговор на Съда

- 45 За да се отговори на поставения от запитващата юрисдикция втори въпрос, следва да се припомни, че в член 25, параграфи 1—3 от Директива 2001/18 е установен режим, ясно определящ поверителността, от която могат да се ползват различните данни, съобщени в рамките на предвидените в същата директива процедури на нотифициране и на обмен на информация.

- 46 От тези разпоредби следва, че не може да бъде оповестявана поверителна информация, съобщена на Комисията и на компетентния орган или обменена на основание посочената директива, както и информация, която може да увреди дадено конкурентно положение, и че свързаните с посочените данни права на интелектуална собственост трябва да бъдат защитени. Освен това в съответствие с параграфи 2 и 3 от посочения член 25 след консултация с нотифициращото лице компетентният орган решава коя информация трябва да остане поверителна с оглед на предоставена от това лице „проверима обосновка“, като то бива информирано за решението, прието от посочения орган в това отношение.

- 47 Следователно с всички тези разпоредби Директива 2001/18 установява изчерпателна правна уредба относно правото на достъп на обществеността в разглежданата област и относно наличието на евентуални изключения от това право.
- 48 По отношение на информацията относно мястото на освобождаването е важно да се подчертае, че съобразно член 25, параграф 4, първо тире от посочената директива тя в никакъв случай не може да остане поверителна.
- 49 При тези условия съображенията за опазване на обществения ред и на други защитени от закона тайни, каквито са формулирани от запитващата юрисдикция във втория ѝ въпрос, не могат да бъдат доводи за ограничаване на достъпа до посочените в член 25, параграф 4 от Директива 2001/18 данни, сред които са по-специално свързаните с мястото на освобождаването.
- 50 Всъщност Съдът вече е приел, че опасението от възникване на вътрешни затруднения не може да обоснове въздържането на държава членка от правилно прилагане на общностното право (вж. по-специално Решение от 9 декември 1997 г. по дело Комисия/Франция, С-265/95, Recueil, стр. I-6959, точка 55). По-специално що се отнася до съзнателното освобождаване на ГМО в околната среда, в точка 72 от своето Решение от 9 декември 2008 г. по дело Комисия/Франция (С-121/07, Сборник, стр. I-9159) Съдът приема, че дори и да се предположи, че споменатите от Френската република затруднения действително са породени отчасти от прилагането на нормите с общностен произход, държава членка не може да се позовава на трудностите при прилагането, възникнали на стадия на изпълнението на общностен акт, включително свързани със съпротивата на частноправните субекти, за да оправдае неспазването на задълженията и сроковете, произтичащи от нормите на общностното право.

- 51 Това тълкуване на Директива 2001/18 е подкрепено от съдържащото се в член 25, параграф 4, трето тире от тази директива изискване, според което данните относно оценката на екологичния риск не могат да останат поверителни. Всъщност подобна оценка може да бъде осъществена само при пълно запознаване с предлаганото освобождаване, тъй като ако липсват подобни сведения, вероятните отражения за човешкото здраве и за околната среда вследствие от съзнателно освобождаване на ГМО не могат да бъдат надлежно преценени (вж. в този смисъл Решение от 9 декември 2008 г. по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точки 75 и 77).
- 52 Що се отнася до директиви 90/313 и 2003/4, следва да се добави, както посочва генералният адвокат в точка 56 от заключението си, че държавата членка не може да се позове на дерогираща разпоредба, която се съдържа в тези директиви, за да откаже достъпа до информация, която би следвало да бъде обществено достояние съобразно разпоредбите на директиви 90/220 и 2001/18.
- 53 На последно място, тъй като запитващата юрисдикция се позовава на член 95 ЕО, следва да се отбележи, че въпросната държава членка не е използвала предвидената в този член възможност.
- 54 От гореизложените съображения следва, че разпоредбите на член 3, параграф 2 от Директива 90/313, както и на член 4, параграф 2, от Директива 2003/4, според които искане за информация за околната среда може да бъде отхвърлено, когато разкриването на исканата информация би могло да се отрази неблагоприятно на определени интереси, сред които е обществената сигурност, не могат да бъдат надлежно противопоставени на произтичащите от член 25, параграф 4 на Директива 2001/18 изисквания за прозрачност.

- 55 Поради това на втория въпрос трябва да се отговори, че резерва, основана на опазване на обществения ред или на други защитени от закона тайни, не може да бъде противопоставена на съобщаването на посочената в член 25, параграф 4 от Директива 2001/18 информация.

По съдебните разноски

- 56 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) „Място[то] на освобождаването“ по смисъла на член 25, параграф 4, първо тире от Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 година относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета се определя от всяка информация за мястото на посоченото освобождаване, предоставена от нотифициращото лице на компетентните органи на държавата членка, на територията на която трябва да се осъществи това освобождаване в рамките на

процедурите, посочени в членове 6—8, 13, 17, 20 или 23 от същата директива.

- 2) Резерва, основана на опазване на обществения ред или на други защитени от закона тайни, не може да бъде противопоставена на съобщаването на посочената в член 25, параграф 4 от Директива 2001/18 информация.**

Подписи